

GALERIJA NAŠIH MOŽ

Robert Kollmann

ROBERT KOLLMANN — SLOVENSKI MECEN

Človeška skupnost in narodna zavest je, ki nalaga posamezniku moralno dolžnost, da po svojih močeh podpira težnje celote, težnje naroda na kulturnem, socialnem, znanstvenem, umetnostnem polju. Mi Slovenci smo majhen in po svoji samostojnosti tudi mlad, reven narod, zato ne moremo še zaznamovati velikih mecenov, kakor narodi z visoko razvito kulturo in svojo finančno aristokracijo, niti se ne moremo primerjati z bratskim srbskim narodom, ki s pomočjo svojih velikih mecenov gradi svoje kulturne, znanstvene in socialne ustanove. Tista resnična, globoka narodna in patriotska zavest oddolževanja svojemu narodu rodi velike in plemenite mecene. Zato pa se moramo prav s posebno hvaležnostjo spominjati mož, ki za časa svojega življenja ali v svoji poslednji volji žrtvujejo del svojega premoženja v javne namene. Že globoka zavest, da darujejo s tem svojemu narodu, zasluži vse priznanje in čast.

Mecenstvo je znak visoke, plemenite kulture moža. Redko so pri nas posejani meceni, redki so možje, ki bi dajali odprtih rok za dobrodelne in druge ustanove naroda.

Med te redke velike dobrotnike zaznamujemo gospoda Roberta Kollmanna, ki je 12. junija l. 1932. zatisnil svoje oči. Pokojnik je bil rojen 5. septembra l. 1872. kot potomec stare trgovske rodbine. Po dovršeni realki se je posvetil trgovini pri svojem očetu, katero je leta 1902. samostojno prevzel. Vse svoje življenje je izpolnil s tihim vestnim delom zase, za trgovski stan in narodno gospodarstvo. Zaradi svojih odličnih gospodarskih in finančnih sposobnosti je postal cenzor Narodne banke, upravni svetnik Prve

hrvatske štedionice, leta 1907. je postal član upravnega odbora Mestne hranilnice, od leta 1913. do 1921. njen podpredsednik in pozneje tudi gerent. Pokojnik je bil odlikovan z redom Sv. Save III. in IV. stopnje.

Pokojnik je bil velik dobrotnik naših dobrodelnih ustanov in društev, ki so premnogokrat trkala na njegova vrata. Postal je podpornik in ustanovitelj Narodne Galerije s prispevkom 100.000.— Din. Preden pa je zatisnil svoje oči, se je spomnil zopet svojega naroda in njegovih ustanov in zapustil v svoji oporoki: po 10.000.— Din za občinske reveže občine Ljubljane in Vič, po 50.000.— Din Sokolu I. v Ljubljani, Družbi Sv. Cirila in Metoda, Narodni Galeriji in Trgovskemu domu. 30.000.— Din Sokolu II., po 10.000.— Din pevskim društvom Ljubljanskemu Zvonu, Slavcu in Ljubljani ter orkestru Gradaščica, po 5000.— Din je dobilo Gasilno, Sokolsko in Opleševalno društvo ter Meščansko zavetišče na Viču, v Ljubljani pa Marijanišče, Lichtenturnov zavod, Dijaška kuhinja Domovina, Ljudska kuhinja, Otroška bolnica, Gasilno in reševalno društvo, Jugoslovenska Matica, Dečji dom, Zavod usmiljenih sester in Vincencijeva konferenca stolne cerkve. Na ta način je pokojnik razdelil 360.000.— Din.

Plemeniti pokojnik pa je v svoji poslednji volji postavil tudi nesmrten spomenik dobrotljivosti in ustanovil dve ustanovi, in sicer: 1. ustanovo za ubožne slepce iz Slovenije in 2. ustanovo za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev, ki svojega uboštva niso sami zakrivali. Čista vrednost volila znaša Din 1,656.604.— tako, da odpade na vsako ustanovo polovica, to je 828.302 Din.

Pokojnik je določil kot izvrševaljico testamenta Mestno občino ljubljansko, ki je na svoji seji 29. nov. 1933 sklenila, da se bosta obe ustanovi imenovali Robert-Kollmannovi ustanovi in določila, da se bo v spomin velikega človekoljuba podeljevalo podpore na dan smrti blagopokojnega, to je 12. junija. Mestna občina je sprejela vse naložene dolžnosti in izročene ji pravice z zavezo, da jih bo vedno in zvesto izpolnjevala in skrbela, da ostane ustanovna imovina ohranjena.

Tako si je v današnji materialistični dobi pokojni Robert Kollmann postavil najlepši spomenik srčne dobrotljivosti — naj bi bil tudi svetel spomin našemu meščanstvu, ki bo vedno znalo ceniti zasluge takih svojih mož!